

ПОВЕРЕНИК

ЗА ИНФОРМАЦИЈЕ
ОД ЈАВНОГ ЗНАЧАЈА
И ЗАШТИТУ ПОДАТАКА
О ЛИЧНОСТИ

ПОВЕРЕНИК

ЗА ИНФОРМАЦИЈЕ
ОД ЈАВНОГ ЗНАЧАЈА
И ЗАШТИТУ ПОДАТАКА
О ЛИЧНОСТИ

ОСТВАРИВАЊЕ ПРАВА НА ДОСТУПНОСТ ИНФОРМАЦИЈАМА ОД ЈАВНОГ ЗНАЧАЈА

Славољупка Павловић, в.д. помоћница генералног секретара,
Сектор за жалбе и извршења у области приступа информацијама

ПОВЕРЕНИК

ЗА ИНФОРМАЦИЈЕ
ОД ЈАВНОГ ЗНАЧАЈА
И ЗАШТИТУ ПОДАТАКА
О ЛИЧНОСТИ

ВРЕДНОСТИ ЗАКОНА О СЛОБОДНОМ ПРИСТУПУ ИНФОРМАЦИЈАМА ОД ЈАВНОГ ЗНАЧАЈА?

- Шта грађанима даје право да од органа јавне власти захтевају информације које су у њиховом поседу?
- Зашто је транспарентност важна у једном демократском друштву?

ПОВЕРЕНИК

ЗА ИНФОРМАЦИЈЕ
ОД ЈАВНОГ ЗНАЧАЈА
И ЗАШТИТУ ПОДАТАКА
О ЛИЧНОСТИ

РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

- Чланство у СЕ (2003.) и процес интеграција у ЕУ
- Цивилна контрола рада органа власти као кисеоник за демократију
- Информација као услов остваривања других уставних права и слобода (слобода мишљења, право на информисање, бирачко право...)
- Током примене Закона постао је и важан антикоруптивни механизам

ПОВЕРЕНИК

ЗА ИНФОРМАЦИЈЕ
ОД ЈАВНОГ ЗНАЧАЈА
И ЗАШТИТУ ПОДАТАКА
О ЛИЧНОСТИ

ИСТОРИЈАТ И ИЗВОРИ ПРАВА КОЈИМА ЈЕ РЕГУЛИСАНА ОБЛАСТ ПРИСТУПА ИНФОРМАЦИЈАМА

Право на слободан приступ информацијама од јавног значаја развија се посебно од седамдесетих година XX века експанзијом људских права-кључна вредност демократског друштва

датира из XVIII века (озакоњен 1766.г. У Шведској)

Као елемент слободе изражавања (примање и саопштавање информација), заступљен у међународним документима:

Декларација о слободама и правима човека и грађана - 1789.г. (основни документ Француске револуције)

Универзална декларација о правима човека ОУН - 1948.г. (чл. 19.)

Европска конвенција о људским правима -1950.г. (чл.10.)

Америчка конвенција о људским правима-1969.г. (чл.13.)

Међународни пакт о грађанским и политичким правима - 1966.г. (чл.19)

ПОВЕРЕНИК

ЗА ИНФОРМАЦИЈЕ
ОД ЈАВНОГ ЗНАЧАЈА
И ЗАШТИТУ ПОДАТАКА
О ЛИЧНОСТИ

ИСТОРИЈАТ И ИЗВОРИ ПРАВА КОЈИМА ЈЕ РЕГУЛИСАНА ОБЛАСТ ПРИСТУПА ИНФОРМАЦИЈАМА

Европска унија

Уредба бр. 1049/2001 у погледу јавног приступа информацијама Европског Парламента, Савета, и документима Комисије

Уговор о функционисању ЕУ - Лисабон, потписан 2007.-ступио на снагу 2009.г (чл.13.)- измене и допуне Уговора о оснивању ЕУ из Маастрихта

Савет Европе

Европска конвенција о људским правима- 1950.(чл.10.)

Препорука 854 (1979) Скупштине СЕ, о приступу јавности владиним документима и слободи изражавања

Препорука Р (1981) 19 Комитета министара СЕ, државама чланицама о приступу информацијама у поседу јавних власти

Препорука Р(2002)2 Комитета министара СЕ државама чланицама, о увиду у службене документе

Конвенција 205 СЕ о приступу службеним документима, 2009.г. (Србија потписала 2009.г – није ратификовала) – ступила на снагу 1.12.2021. год.

ПОВЕРЕНИК

ЗА ИНФОРМАЦИЈЕ
ОД ЈАВНОГ ЗНАЧАЈА
И ЗАШТИТУ ПОДАТАКА
О ЛИЧНОСТИ

ИСТОРИЈАТ И ИЗВОРИ ПРАВА КОЈИМА ЈЕ РЕГУЛИСАНА ОБЛАСТ ПРИСТУПА ИНФОРМАЦИЈАМА

НАЦИОНАЛНИ ПРАВНИ ОСНОВ

Устав Републике Србије(2006)- чл.51. Право на обавештеност:

«Свако има право на приступ подацима који су у поседу државних органа и организација којима су поверена јавна овлашћења, у складу са законом.»

Закон о слободном приступу информацијама од јавног значаја донет 2004.г.

- измене: 2007,2009, 2010, 2021 г.

Последње измене:

Закон о изменама и допунама Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја ступио је на снагу 16.11.2021. год., а примењује се од 17.02.2022. године.

ПОВЕРЕНИК

ЗА ИНФОРМАЦИЈЕ
ОД ЈАВНОГ ЗНАЧАЈА
И ЗАШТИТУ ПОДАТАКА
О ЛИЧНОСТИ

НАЧИНИ ОСТВАРИВАЊА ПРАВА

По захтеву који тражилац информације подноси органу власти

Проактивни приступ - објављивање информација од стране органа, без посебног захтева

а) Израда и објављивање информатора о раду -чл.39.и 40. Закона

б) Упутство Повереника

в) По сопственој иницијативи органа

Бенефити проактивног објављивања за органе јавне власти: Што се више информација објави на проактивној основи, то ће бити мање захтева за приступ информацијама!!!

Измене Закона (јединствени информациони систем информатора који води и одржава Повереник; информатор у електронском и машински читљивом облику; ажурирање на 30 дана; шири обим информација које се објављују и шири круг органа који су обвезници израде информатора; прекршајна одговорност)

ПОВЕРЕНИК

ЗА ИНФОРМАЦИЈЕ
ОД ЈАВНОГ ЗНАЧАЈА
И ЗАШТИТУ ПОДАТАКА
О ЛИЧНОСТИ

ПОЈАМ ИНФОРМАЦИЈЕ ОД ЈАВНОГ ЗНАЧАЈА

Чл. 2. Закона

- Информација настала у раду органа јавне власти, или
- информација настала у вези са радом органа јавне власти,
- садржана у одређеном документу - опредмећена информација
- у поседу органа јавне власти
- оправдан интерес јавности да зна

Облик - форма :

папирна , аудио и видео записи, базе података у електронском облику, електронски документи...

ПОВЕРЕНИК

ЗА ИНФОРМАЦИЈЕ
ОД ЈАВНОГ ЗНАЧАЈА
И ЗАШТИТУ ПОДАТАКА
О ЛИЧНОСТИ

ПРАВНИ ИНТЕРЕС

Законска претпоставка постојања интереса (чл.4.)

Оборива претпоставка - терет доказивања на органу власти

Закон нема апсолутних изузетака у смислу изузимања одређених сектора, органа (нпр. Велика Британија – закон о слободном приступу информацијама не важи за безбедносне и обавештајне агенције)

Нема места условљавању остваривања права постојањем интереса

Необорива претпоставка - постојања оправданог интереса (информације о угрожавању или заштити здравља или животне средине)

Пандемија болести ковид 19 показала је значај тачне, благовремене и потпуне информације.

Понашање и деловање грађана у многоме зависи од званичних информација које добијају од органа јавне власти.

ПОВЕРЕНИК

ЗА ИНФОРМАЦИЈЕ
ОД ЈАВНОГ ЗНАЧАЈА
И ЗАШТИТУ ПОДАТАКА
О ЛИЧНОСТИ

САДРЖИНА ПРАВА

Чл.5. Закона

Право тражиоца да му буде саопштено да ли орган поседује информацију

Право да му информацију учини доступном:

Право на увид - бесплатно

Право на копију, уз накнаду нужних трошкова

Право на упућивање копије, уз накнаду нужних трошкова

ПОВЕРЕНИК

ЗА ИНФОРМАЦИЈЕ
ОД ЈАВНОГ ЗНАЧАЈА
И ЗАШТИТУ ПОДАТАКА
О ЛИЧНОСТИ

ТРОШКОВИ ПОСТУПКА (чл. 17)

Уредба Владе – “Сл.гласник РС”. бр. 8/06 -Трошковник

Уплатни рачун – Правилник Министарства финансија-“Сл.гласник РС”. бр.20/07

Приход буџета РС- Трезор, уплатни рн. 840-742328-843-30. (позив на број модел 97 плус свака општина има свој позивни број)

Уплата аванса- трошкови преко 500,00 дин.

Ослобађање од трошкова

- Новинари, када копију документа траже ради обављања свог позива
- Удружења за заштиту људских права, када копију документа траже ради остваривања циљева удружења
- сва лица када се тражене информације односе на угрожавање, односно заштиту здравља становништва и животне средине, осим у случају из чл.10. ст.1. Закона(када је информација већ објављена и доступна у земљи или на Интернету)

Захтев је ослобођен административне таксе.

Условљавање издавања копије документа који садржи тражену информацију уплатом накнаде која превазилази износ нужних трошкова израде те копије је посебан разлог за изјављивање жалбе Поверенику.

ПОВЕРЕНИК

ЗА ИНФОРМАЦИЈЕ
ОД ЈАВНОГ ЗНАЧАЈА
И ЗАШТИТУ ПОДАТАКА
О ЛИЧНОСТИ

ТРАЖИЛАЦ ИНФОРМАЦИЈЕ

Право гарантовано веома широком кругу лица, тј. свакоме, под једнаким условима- чл.5. и 6. Закона

ТРАЖИЛАЦ ЈЕ РЕПРЕЗЕНТ ЈАВНОСТИ!!! (оно што се учини доступним једном тражиоцу мора се учинити доступним и сваком следећем тражиоцу)

Начело једнакости

Људско право гарантовано Уставом и Законом

Орган власти не решава о томе да ли ово право постоји или не, већ да ли у конкретном случају постоји основ да се то право евентуално ограничи

ПОВЕРЕНИК

ЗА ИНФОРМАЦИЈЕ
ОД ЈАВНОГ ЗНАЧАЈА
И ЗАШТИТУ ПОДАТАКА
О ЛИЧНОСТИ

ПОЈАМ ОРГАНА ЈАВНЕ ВЛАСТИ

Орган јавне власти

Четири основа

- начин оснивања
- начин финансирања
- јавна овлашћења
- обављање делатности од општег интереса

Нови закон у значајној мери проширује круг органа јавне власти!

(нпр. јавни бележници и јавни извршитељи; привредна друштва основана од стране јавних предузећа; правно лице које је у години на коју се односе тражене информације остварило више од 50% прихода из јавних извора итд.).

ПОВЕРЕНИК

ЗА ИНФОРМАЦИЈЕ
ОД ЈАВНОГ ЗНАЧАЈА
И ЗАШТИТУ ПОДАТАКА
О ЛИЧНОСТИ

ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА ПРАВА НА ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА

Редослед поступања органа по захтеву:

- Да ли се уопште ради о захтеву за приступ информацијама (позивање на ЗСПИЈЗ и употреба формулара је необавезно, али корисно)
- Захтев по ЗСПИЈЗ или захтев за остваривање права у другом правно уређеном поступку (у случају сумње тражити разјашњење; посебно обратити пажњу кад тражилац тражи податке о себи – подаци о личности)

Члан 15.

Да ли је захтев јасан-може ли се по њему поступати

Да ли је уредан- обавезни елементи захтева

ПОВЕРЕНИК

ЗА ИНФОРМАЦИЈЕ
ОД ЈАВНОГ ЗНАЧАЈА
И ЗАШТИТУ ПОДАТАКА
О ЛИЧНОСТИ

- Помоћ тражиоцу
- Одбацивање неуредног захтева (у форми решења по новом закону) ако не отклони недостатке у року не краћем од осам дана и не дужем од 15 дана- право жалбе (поука о правном леку) (честа грешка: орган у упутству о допуни захтева не остави рок за уређење захтева и не упозори на последице пропуштања по упутству о допуни)
- Поука о отклањању недостатака у року од осам дана од дана пријема захтева

Члан 10.

да ли је информација већ објављена и јавно доступна-опште позната
обавеза поступања -означити носач информације

ПОВЕРЕНИК

ЗА ИНФОРМАЦИЈЕ
ОД ЈАВНОГ ЗНАЧАЈА
И ЗАШТИТУ ПОДАТАКА
О ЛИЧНОСТИ

ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА ПРАВА НА ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА

Поступање по захтеву - члан 16. ст.1-14.

- Рокови (48 сати, 15 дана или 40 дана)
- Рок од 40 дана (обавештење о продужењу рока се мора дати у року од 7 дана од дана пријема захтева, само ако орган из оправданих разлога није у могућности да поступи у року од 15 дана по поднетом захтеву)
- Недозвољено тзв. ћутање управе

Повереник издаје прекршајни налог због прекршаја из члана 47. Закона (непоступање органа по поднетом захтеву) – новчана казна 30.000 динара за овлашћено лице

ПОВЕРЕНИК

ЗА ИНФОРМАЦИЈЕ
ОД ЈАВНОГ ЗНАЧАЈА
И ЗАШТИТУ ПОДАТАКА
О ЛИЧНОСТИ

ПРАВИЛА КАДА СЕ ЗАХТЕВ ЗА ИНФОРМАЦИЈАМА ОДНОСИ НА ТАЈНЕ ПОДАТКЕ АКО ЈЕ ДРУГИ ОРГАН ОДРЕДИО ТАЈНОСТ

Орган коме је поднет захтев, у року од осам дана од дана пријема захтева, доставља захтев органу који је одредио тајност податка на поступање по захтеву и о томе обавештава подносиоца захтева.

АКО ЈЕ ТАЈНОСТ ОДРЕДИО ОРГАН КОЈИ ОДЛУЧУЈЕ О ЗАХТЕВУ

Орган прво треба да утврди да ли су престали разлози због којих је податак одређен као тајни и ако јесу донеће одлуку о престанку тајности податка (у складу са Законом о тајности података) и подносиоцу захтева омогућити приступ таженој информацији.

Ако разлози за одређивање тајности и даље постоје, орган је у образложењу решења којим одбија захтев дужан да наведе и разлоге за одређивање тајности и разлоге због којих податак и даље треба да се чува као тајни. (Иста обавеза постоји и ако је податак одређен као пословна или професионална тајна).

ПОВЕРЕНИК

ЗА ИНФОРМАЦИЈЕ
ОД ЈАВНОГ ЗНАЧАЈА
И ЗАШТИТУ ПОДАТАКА
О ЛИЧНОСТИ

НОВО ОВЛАШЋЕЊЕ ПОВЕРЕНИКА

Ако у поступку по жалби против решења о одбијању захтева који се односи на тајни податак Повереник утврди да су престали разлози због којих је податак одређен као тајни, односно да податак није одређен као тајни у складу са Законом о тајности података, донеће решење којим се жалба усваја, а органу власти налаже да опозове тајност траженог податка и подносиоцу захтева омогући приступ том податку.

Повереник је дужан да изврши увид у списе предмета на који се жалба односи.

ПОВЕРЕНИК

ЗА ИНФОРМАЦИЈЕ
ОД ЈАВНОГ ЗНАЧАЈА
И ЗАШТИТУ ПОДАТАКА
О ЛИЧНОСТИ

ПОСТУПАК КАДА ОРГАН НЕМА ИНФОРМАЦИЈУ

Уступање захтева- чл.19.

Обавештава тражиоца да нема информацију

Обавештава о томе Повереника и прослеђује му захтев,

Обавештава Повереника у чијем се поседу документ налази, по његовом сазнању

Правити разлику између случајева:

- када орган уопште не поседује информацију
- када је орган у поседу информације, али информацију поседује и други орган и/или је други орган творац информације (тражилац бира од кога ће тражити информацију).

ПОВЕРЕНИК

ЗА ИНФОРМАЦИЈЕ
ОД ЈАВНОГ ЗНАЧАЈА
И ЗАШТИТУ ПОДАТАКА
О ЛИЧНОСТИ

ПОСТУПАК КАД ТРАЖЕНА ИНФОРМАЦИЈА НИЈЕ ИНФОРМАЦИЈА ОД ЈАВНОГ ЗНАЧАЈА

Доноси се решење којим се одбија захтев јер тражена информација није информација од јавног значаја.

у ситуацијама када информација није предметна у неком документу (нпр. тражи се разјашњење неке писмене одлуке зашто је поступљено на одређени начин, из којих разлога није завршен одређени посао, тражи се правно мишљење у вези са применом неког прописа (а које до тог момента није предметно у неком документу), да се попуни нека анкета и сл.).

Ово не значи да орган нема обавезу поступања и по оваквим захтевима у складу са другим прописима!

ПОВЕРЕНИК

ЗА ИНФОРМАЦИЈЕ
ОД ЈАВНОГ ЗНАЧАЈА
И ЗАШТИТУ ПОДАТАКА
О ЛИЧНОСТИ

ПОСТУПАК КАД ОРГАН ОДЛУЧИ ДА ЗАХТЕВУ УДОВОЉИ У ЦЕЛОСТИ

Захтев за увид у документ-обавештава га о времену, месту и начину остваривања увида

Захтев за копијом документа- уз обавештење да поседује информацију, упућује тражиоцу копију документа и износ трошкова које треба да уплати

Сачињава службену белешку и евидентира захтев (битно због годишњег извештаја)

Орган мора да докаже да је удовољио захтеву (достављање у складу са Законом о општем управном поступку)

ПОВЕРЕНИК

ЗА ИНФОРМАЦИЈЕ
ОД ЈАВНОГ ЗНАЧАЈА
И ЗАШТИТУ ПОДАТАКА
О ЛИЧНОСТИ

ПОСТУПАК КАД ОРГАН ОДЛУЧИ ДА ОГРАНИЧИ ПРАВО НА ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА

Одлучивање по захтеву - члан 16. ст. 12. Закона

- када постоје услови за ускраћивање или ограничење права (чл. 9 и 14.)
- доноси решење о одбијању захтева, у целини или делимично и даје разлоге и поуку о правном леку

Институт злоупотребе права на приступ информацијама од јавног значаја (чл. 13) је у целости брисан.

ПОВЕРЕНИК

ЗА ИНФОРМАЦИЈЕ
ОД ЈАВНОГ ЗНАЧАЈА
И ЗАШТИТУ ПОДАТАКА
О ЛИЧНОСТИ

ЗАХТЕВ КОЈИ СЕ ОДНОСИ НА НА ИНФОРМАЦИЈЕ КОЈЕ СУ САДРЖАНЕ У ВЕЛИКОМ БРОЈУ ДОКУМЕНАТА

услед чега би поступање органа у року од 15 дана било отежано, орган може, у року од седам дана од дана пријема уредног захтева, обавестити тражиоца о томе и понудити му да:

- захтев прецизира или
- да оствари увид у документе пре него што одреди које су му копије докумената потребне.

ПОВЕРЕНИК

ЗА ИНФОРМАЦИЈЕ
ОД ЈАВНОГ ЗНАЧАЈА
И ЗАШТИТУ ПОДАТАКА
О ЛИЧНОСТИ

НАЈЧЕШЋЕ ГРЕШКЕ КОЈЕ ПРАВЕ ОРГАНИ ЈАВНЕ ВЛАСТИ ПРИЛИКОМ ПОСТУПАЊА ПО ЗАХТЕВУ

Организационе природе: друга служба унутар истог органа није на време доставила податке овлашћеном лицу, па је протекао рок за поступање (по новом закону прекршајно се кажњавају и запослени који овлашћеном лицу не достављају податке неопходне за поступање по захтеву).

Захтев је нејасан, а није поступљено по чл. 15. Закона

Код коришћења рока од 40 дана - не обавештава тражиоца одмах-у року од 7 дана да не може поступити у року од 15 дана

Изјашњава се да тражене информације нису из његове надлежности, а поседује их

ПОВЕРЕНИК

ЗА ИНФОРМАЦИЈЕ
ОД ЈАВНОГ ЗНАЧАЈА
И ЗАШТИТУ ПОДАТАКА
О ЛИЧНОСТИ

НАЈЧЕШЋЕ ГРЕШКЕ КОЈЕ ПРАВЕ ОРГАНИ ЈАВНЕ ВЛАСТИ ПРИЛИКОМ ПОСТУПАЊА ПО ЗАХТЕВУ

Не доноси се решење којим се одбија захтев, већ се тражилац дописом обавештава да му се информација не може дати,

Органи достављају тражене информације Поверенику, након изјављене жалбе, уз одговор на жалбу, а не тражиоцу

Када доносе решење о одбијању захтева, не достављају га странкама по ЗУП-у (нема доказа да је решење примљено)

ПОВЕРЕНИК

ЗА ИНФОРМАЦИЈЕ
ОД ЈАВНОГ ЗНАЧАЈА
И ЗАШТИТУ ПОДАТАКА
О ЛИЧНОСТИ

ИЗВРШЕЊЕ ОДЛУКА ПОВЕРЕНИКА

Решења Повереника-обавезујућа, коначна и извршна.

Управно извршење решења спроводи Повереник принудом-посредна принуда-изрицање новчаних казни у распону од 20.000 до 100.000 динара (више пута).

Изречену новчану казну извршава суд у складу са Законом о извршењу и обезбеђењу.

ПОВЕРЕНИК

ЗА ИНФОРМАЦИЈЕ
ОД ЈАВНОГ ЗНАЧАЈА
И ЗАШТИТУ ПОДАТАКА
О ЛИЧНОСТИ

КАКО ОРГАН ЈАВНЕ ВЛАСТИ ТРЕБА ДА ПОСТУПА ЗАВИСНО ОД ТОГА КАКВУ ОДЛУКУ/АКТ ПОВЕРЕНИКА ПРИМИ?

Зашто је важно да орган јавне власти достави одговор Поверенику и изјасни се на наводе из жалбе, предлога за извршење Повереника и др.?

Шта са одлукама којим је обустављен поступак по жалби, одбачена или одбијена жалба?

Каква је разлика између одлуке Повереника којом се налаже да се поступи по захтеву тражиоца информације и којом се налаже да се тражене информације учине доступним?

ПОВЕРЕНИК

ЗА ИНФОРМАЦИЈЕ
ОД ЈАВНОГ ЗНАЧАЈА
И ЗАШТИТУ ПОДАТАКА
О ЛИЧНОСТИ

Обавезе органа кад Повереник наложи да се поступи по захтеву:

Пример:

„Налаже се Јавном комуналном предузећу „Чистоћа“ Мало Црниће, да без одлагања, а најкасније у року од осам дана од дана пријема овог решења, поступи по захтеву М. Љ. из Пожаревца, ул. за приступ информацијама од јавног значаја од 05.07.2022. године.“

Повереник се у овим случајевима не упушта у мериторно олучивање! По захтеву поступа првостепени орган.

ПОВЕРЕНИК

ЗА ИНФОРМАЦИЈЕ
ОД ЈАВНОГ ЗНАЧАЈА
И ЗАШТИТУ ПОДАТАКА
О ЛИЧНОСТИ

Обавезе органа кад Повереник наложи да се учине доступним тражене информације или поништи одлуку првостепеног органа и наложи да се информације учине доступним

Пример:

I Поништава се одлука Градске управе града Београда, Секретаријата за културу, садржана у акту VI-02 број 031-258/20 од 22.10.2020. године.

II Налаже се Градској управи града Београда у Београду, да без одлагања, а најкасније у року од пет дана од дана пријема овог решења А.А., новинару, достави тражене информације, односно копије докумената у којима су исте садржане, из којих се може сазнати вредност склопљеног уговора са Б.Б. у јавној набавци за услугу израде скулптуралне композиције посвећене Стефану Немањи,

с тим што ће пре достављања заштитити податке о личности, као што су: адресни подаци, лични матични број грађана, број банковног рачуна и слично, уколико су такви подаци садржани у наведеним документима и исте учинити недоступним.

III О извршењу решења из става II диспозитива, Градска управа града Београда у Београду ће обавестити Повереника у року од седам дана од пријема овог решења.

Повереник у овој ситуацији одлучује мериторно. Првостепени орган је дужан да тражене информације учини доступним у обиму и на начин како је то наложено решењем Повереника.

ПОВЕРЕНИК

ЗА ИНФОРМАЦИЈЕ
ОД ЈАВНОГ ЗНАЧАЈА
И ЗАШТИТУ ПОДАТАКА
О ЛИЧНОСТИ

Обавезе органа кад Повереник поништи решење првостепеног органа и предмет врати на поновно одлучивање

Пример:

I Поништава се решење Градске управе града Зајечара у Зајечару IV бр. .../2019-2 од 27.08.2019. године и предмет враћа на поновни поступак.

II Градска управа града Зајечара у Зајечару је дужна да поново поступи, односно одлучи по захтеву А.А. из Зајечара за слободан приступ информацијама од јавног значаја поднетом 20.08.2019. године, у року од 15 дана од дана пријема овог решења.

Орган треба да пажљиво размотри примедбе и сугестије Повереника и да поступи у складу са њима.

ПОВЕРЕНИК

ЗА ИНФОРМАЦИЈЕ
ОД ЈАВНОГ ЗНАЧАЈА
И ЗАШТИТУ ПОДАТАКА
О ЛИЧНОСТИ

Обавезе органа кад прими решење Повереника о дозволи извршења:

Пример:

ДОЗВОЉАВА СЕ извршење решења Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности број: 071-01-3460/2020-03 од 07.12.2020. године, које је постало извршно дана 16.12.2020. године. ПОЗИВА СЕ извршеник, Скупштина града Београда у Београду, да решење из претходног става изврши у накнадном року од 2 (два) дана од дана пријема овог решења, односно да обавести А.А., да ли је поседовао, на дан 31.08.2020. године, као дан подношења захтева, тражене информације у вези са постављањем споменика Стефану Немањи на Савском тргу, односно документе у којима су исте садржане, из којих се могу сазнати: уговорне стране, садржај уговора, уговорени трошкови, хонорари, додељене награде, извршене и предстојеће трансакције које се тичу израде, транспорта и постављања споменика, као и да му, уколико поседује наведене документе, у истом року, достави њихове копије, на адресу за пријем електронске поште:, уколико исте поседује у електронској форми, а у супротном поштом, с тим што ће пре достављања заштитити податке о личности као што су: адресе становања, лични матични број грађана, број текућег рачуна и слично, уколико су садржани у наведеним документима и исте учинити недоступним и о томе обавести Повереника. Уколико извршеник у остављеном року не изврши наведено решење, извршење ће се спровести посредном принудом, изрицањем новчаних казни у складу са чланом 198. Закона о општем управном поступку. У поступку управног извршења решења Повереника, не може се изјавити жалба.

У овој фази поступка не могу се износити разлози за ограничење права и орган је дужан да изврши решење Повереника на начин како је то наложено у изреци решења које се извршава!

ПОВЕРЕНИК

ЗА ИНФОРМАЦИЈЕ
ОД ЈАВНОГ ЗНАЧАЈА
И ЗАШТИТУ ПОДАТАКА
О ЛИЧНОСТИ

СУДСКА ЗАШТИТА ПРАВА НА ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА

Активна легитимација за подношење тужбе Управном суду против одлука Повереника

- Странка у поступку (жалилац)
- Републички јавни тужилац, ако је одлуком Повереника повређен јавни интерес
- првостепени орган није овлашћен да поднесе тужбу против одлуке Повереника, донете у поступку по жалби (такве тужбе Управни суд одбацује због недостатка активне легитимације)
- став Управног суда у погледу трошкова поступка (странка има право на накнаду трошкова за заступање по жалби када је жалба основана)

ПОВЕРЕНИК

ЗА ИНФОРМАЦИЈЕ
ОД ЈАВНОГ ЗНАЧАЈА
И ЗАШТИТУ ПОДАТАКА
О ЛИЧНОСТИ

Захтев за ванредно преиспитивање судске одлуке Врховном касационом суду

Захтев могу поднети странка и надлежни јавни тужилац

- када је то предвиђено законом
- у случајевима када је суд одлучивао у спору пуне јурисдикције
- у стварима у којима је у управном поступку била искључена жалба

Уставна жалба

Представка Европском суду за људска права

Пресуда у предмету „Иницијатива младих за људска права против Републике Србије“
(представка број 48135/06) од 25.6.2013. год

ПОВЕРЕНИК

ЗА ИНФОРМАЦИЈЕ
ОД ЈАВНОГ ЗНАЧАЈА
И ЗАШТИТУ ПОДАТАКА
О ЛИЧНОСТИ

ОГРАНИЧЕЊЕ ПРАВА

Појам јавног интереса

Члан 8. - тзв. „троделни тест“ или „ тест јавног интереса“

Ако би интереси набројани у чл. 9. и 14. Закона били супротстављени интересу тражиоца – формалноправни услов

- Угрожавање живота, здравља, сигурности или другог важног добра неког лица
- Угрожавање, ометање или отежавање спречавања или откривања крив. дела, оптужења за крив. дело, вођење предистражног поступка, вођење судског поступка судског поступка, извршење пресуде или спровођење казне, вођење поступака у смислу закона којим је уређена заштита конкуренције или који други правно урђени поступак, или фер поступања и правично суђење, до окончања поступка,

ПОВЕРЕНИК

ЗА ИНФОРМАЦИЈЕ
ОД ЈАВНОГ ЗНАЧАЈА
И ЗАШТИТУ ПОДАТАКА
О ЛИЧНОСТИ

- Интереси одбране земље, безбедности, међународних односа и правила међународног арбитражног права,
- Оправдани економски интереси државе, спровођење монетарне, девизне или фискалне политике, финансијска стабилност, управљање девизним резервама, надзор над финансијским институцијама или издавање новчаница и кованог новца;
- Тајни податак, професионална или пословна тајна и подаци правобранилаштва добијени у поступку заступања (без претходног одобрења заступаног),
- интелектуална или индустријска својине, заштита уметничких, културних и природних добара,
- угрожавање животне средине или ретких биљних и животињских врста.
- Право на приватност

ПОВЕРЕНИК

ЗА ИНФОРМАЦИЈЕ
ОД ЈАВНОГ ЗНАЧАЈА
И ЗАШТИТУ ПОДАТАКА
О ЛИЧНОСТИ

ОГРАНИЧЕЊЕ ПРАВА

Ако би тај супротстављени интерес био озбиљно повређен – материјалноправни услов

Ако потреба заштите легитимног интереса из чл.9. и 14. претеже над интересом јавности да зна, тј. тражиоца као репрезента јавности - ако је то неопходно у демократском друштву - материјалноправни услов

ПОВЕРЕНИК

ЗА ИНФОРМАЦИЈЕ
ОД ЈАВНОГ ЗНАЧАЈА
И ЗАШТИТУ ПОДАТАКА
О ЛИЧНОСТИ

Тест јавног интереса (тест открива питања која су у јавном интересу, а не она која једноставно интересују-занимају јавност)

Јавни интерес за обелодањивање информација треба да буде јак :
Ако ће обелодањивање помоћи да јавност разуме питање о коме се води јавна дебата-
расправа

Ако је питање такво да је изазвало јавну или парламентарну расправу

Ако права, суштинска расправа не може да се води без широке доступности свих
релевантних информација

Када се неко питање тиче широког круга појединаца или кампање,

Када се питање тиче јавне безбедности или јавног здравља

Ако ће објављивање информација унапредити поузданост и транспарентност у процесу
одлучивања

Када се питање тиче стицања и трошења јавног новца

ПОВЕРЕНИК

ЗА ИНФОРМАЦИЈЕ
ОД ЈАВНОГ ЗНАЧАЈА
И ЗАШТИТУ ПОДАТАКА
О ЛИЧНОСТИ

Фактори ирелевантни у примени теста интереса укључују:

Стварање непријатности било ком јавном функционеру или службенику,

Могућност губитка поверења у јавну управу-службу

Могућност да би информација могла бити превише техничке природе и да је тражилац не би могао лако разумети

Могућност да је информација непотпуна и да би могла да дезинформише јавност (одговор на ово је да се приликом објављивања информације објасни њен контекст)

ПОВЕРЕНИК

ЗА ИНФОРМАЦИЈЕ
ОД ЈАВНОГ ЗНАЧАЈА
И ЗАШТИТУ ПОДАТАКА
О ЛИЧНОСТИ

Студија случаја:

Министарство заштите животне средине је решењем одбило захтев за приступ информацијама од јавног значаја, којим је тражилац информација тражио достављање копија целокупне документације у вези са поступком који је Министарство, као странка у поступку, покренуло против компаније „Zid'in” и који се води пред Привредним судом у Зајечару, а поводом загађења ваздуха у Бору сумпор-диоксидом, и то копије: тужбе, представке, пријава, одговора на тужбу, кривичне пријава, прилога уз поднеске, који су део судских списа, као и информацију о броју под којим се води наведени поступак, као и копије документације у вези са контролом републичког инспектора, а на основу које је и инициран наведени судски поступак, образлажући одлуку само тиме да би достављањем информација угрозио, омео или отежао вођење судског поступка. Јавност је кроз писање медија већ била упозната са неким од информација у вези са наведеним поступком. Против решења Министарства тражилац информација је изјавио жалбу Поверенику. Каква је одлука Повереника и зашто?

ПОВЕРЕНИК

ЗА ИНФОРМАЦИЈЕ
ОД ЈАВНОГ ЗНАЧАЈА
И ЗАШТИТУ ПОДАТАКА
О ЛИЧНОСТИ

ПРИВАТНОСТ КАО РАЗЛОГ ОГРАНИЧЕЊА ПРАВА НА ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА

Чл. 14.

Ако би се приступом информација повредило право на приватност, право на заштиту података о личности, право на углед или неко друго право лица на које се информација односи

Три изузетка:

- ако је лице на то пристало (сагласност да исте информације могу бити доступне било коме-јавности генерално),
- ако се ради личности, појави или догађају од интереса за јавност, а нарочито ако се ради о јавном функционеру у смислу закона којим се уређује спречавање сукоба интереса при обављању јавних функција и ако је информација везана за вршење његове јавне функције;
- ако се ради о лицу које је својим понашањем дало повода за тражење информације.

Баланс између права јавности да зна и права на заштиту података о личности (чл. 14. ст. 2. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја и чл. 89. Закона о заштити података о личности)

ПОВЕРЕНИК

ЗА ИНФОРМАЦИЈЕ
ОД ЈАВНОГ ЗНАЧАЈА
И ЗАШТИТУ ПОДАТАКА
О ЛИЧНОСТИ

Студија случаја:

Тражилац информација се обратио Вишем суду у Београду и тражио информације о судији тог суда и то копију дипломе факултета на којем је дипломирала, укључујући и просек на студијама, као и копију уверења о положеном правосудном испиту. Суд је решењем одбио захтев тражиоца из разлога прописаних чланом 14. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, наводећи да би се давањем тражених информација повредило право на приватност и заштиту података о личности те судије. Против тог решења тражилац информација је изјавио жалбу Поверенику. Каква је одлука Повереника по жалби и зашто.

ПОВЕРЕНИК

ЗА ИНФОРМАЦИЈЕ
ОД ЈАВНОГ ЗНАЧАЈА
И ЗАШТИТУ ПОДАТАКА
О ЛИЧНОСТИ

Студија случаја:

Органу власти, Министарству спољних послова РС, поднет је захтев за приступ информацијама од јавног значаја којим су тражене информације о томе да ли су одређеним функционерима, уз навођење њихових имена и презимена, издати дипломатски пасоши, под којим бројем, датуми издавања и датуми истека важности дипломатских пасоша, као и датуми обнављања истих. Орган власти је решењем одбио захтев позивајући се на члан 14. тачка 1. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, уз образложење да нема сагласност лица за која се траже информације. Каква је одлука Повереника поводом жалбе изјављене против тог решења?

ПОВЕРЕНИК

ЗА ИНФОРМАЦИЈЕ
ОД ЈАВНОГ ЗНАЧАЈА
И ЗАШТИТУ ПОДАТАКА
О ЛИЧНОСТИ

ПОДНОШЕЊЕ ГОДИШЊЕГ ИЗВЕШТАЈА ПОВЕРЕНИКУ

Рок до 31. јануара текуће године за претходну годину

Повереник је прописао образац за подношење годишњег извештаја.
У случају пропуштања Повереник је овлашћен да поднесе захтев за покретање прекршајног поступка против руководиоца органа.

ПОВЕРЕНИК
ЗА ИНФОРМАЦИЈЕ
ОД ЈАВНОГ ЗНАЧАЈА
И ЗАШТИТУ ПОДАТАКА
О ЛИЧНОСТИ

ПРЕКРШАЈИ ЗА КОЈЕ ОДГОВАРА РУКОВОДИЛАЦ ОРГАНА

(новчана казна од 20.000 до 100.000 динара)

- 1) не саопшти, односно не омогући увид у истиниту и потпуну информацију, а оспорава истинитост и потпуност објављене информације (члан 11);
- 2) одбије да прими захтев тражиоца (члан 15. став 1);
- 3) не води посебну евиденцију усмених захтева (члан 15. став 7);
- 4) не омогући Поверенику приступ носачу информације (члан 26. став 2);
- 5) не поступи по решењу Повереника (члан 28. став 1);
- 6) пропусти да изради и ажурира информатор о свом раду (члан 39);
- 7) не одржава носач информације у складу са овим законом (члан 41);
- 8) не спроводи обуку запослених и упознавање запослених са њиховим обавезама у вези са правима утврђеним овим законом (члан 42);
- 9) пропусти да поднесе годишњи извештај Поверенику о радњама тог органа, предузетим у циљу примене овог закона, са прописаним подацима (члан 43);
- 10) спречи управног инспектора у вршењу инспекцијског надзора и не изврши решење управног инспектора (члан 45. став 2).

ПОВЕРЕНИК
ЗА ИНФОРМАЦИЈЕ
ОД ЈАВНОГ ЗНАЧАЈА
И ЗАШТИТУ ПОДАТАКА
О ЛИЧНОСТИ

ПРЕКРШАЈИ ЗА КОЈЕ ОДГОВАРА ОВЛАШЋЕНО ЛИЦЕ ОРГАНА ВЛАСТИ

(новчана казна од 20.000 до 100.000 динара)

- 1) приступ информацијама условљава доказивањем оправданог или другог интереса (члан 4);
- 2) поступи противно начелу једнакости (члан 6);
- 3) дискриминише новинара или јавно гласило (члан 7);
- 4) не означи носач информације, где је и када тражена информација објављена (члан 10. став 2);
- 5) по захтеву достави непотпуне или нетачне информације (члан 16);
- 6) приступ информацијама условљава уплатом трошкова у износу већем од прописаног (члан 17);
- 7) не изда информацију у траженом облику, а има техничких могућности за то (члан 18. ст. 2. и 3);
- 8) неосновано одбије да изда копију документа са информацијом на језику на којем је поднет захтев (члан 18. став 4);
- 9) на било који други начин, супротно одредбама овог закона, онемогућава остваривање права на слободан приступ информацијама од јавног значаја (члан 22. став 1. тачка 6).

ПОВЕРЕНИК

ЗА ИНФОРМАЦИЈЕ
ОД ЈАВНОГ ЗНАЧАЈА
И ЗАШТИТУ ПОДАТАКА
О ЛИЧНОСТИ

Новчаном казном од 20.000 до 100.000 динара казниће се за прекршај запослени у органу власти ако овлашћеном лицу не достави информације неопходне за поступање по захтеву, односно ако му достави непотпуне или нетачне информације.

Није одговорно за прекршај овлашћено лице које је поступало по налогу руководиоца органа власти и предузело све радње које је на основу закона, другог прописа или акта било дужно да предузме да би спречило извршење прекршаја.

ПОВЕРЕНИК

ЗА ИНФОРМАЦИЈЕ
ОД ЈАВНОГ ЗНАЧАЈА
И ЗАШТИТУ ПОДАТАКА
О ЛИЧНОСТИ

Ако у поступку по жалби утврди да постоји прекршај-Повереник је овлашћен да поднесе захтев за покретање прекршајног поступка.

Тражилац информације не може да поднесе захтев за покретање прекршајног поступка пре окончања поступка по жалби/управног спора; дужан да се претходно обрати Поверенику захтевом да Повереник поднесе захтев (управној инспекцији-ако је вођен управни спор)

ПОВЕРЕНИК
ЗА ИНФОРМАЦИЈЕ
ОД ЈАВНОГ ЗНАЧАЈА
И ЗАШТИТУ ПОДАТАКА
О ЛИЧНОСТИ

Хвала на пажњи!

office@poverenik.rs
www.poverenik.rs